

శివపాదాదికేశాంతవర్ణనస్తోత్రమ్

Shivapadadi Keshanta Varnana Stotram

శివాయ నమః ||

శివపాదాది కేశాంత వర్ణన స్తోత్రమ్

కల్యాణం నో విధత్తాం కటకతటలసత్కల్పవాహీనికుంజ-

క్రీడాసంసక్తవిద్యాధరనివహవధూగీతరుద్రాపదానః |

తారైర్దేరమ్బునాదైస్తరలితనినదత్తారకారాతికేకీ

కైలాసః శర్వనిర్వృత్యభిజనకపదః సర్వదా పర్వతేస్త్రః ||౧||

యస్య ప్రాహుః స్వరూపం సకలదివిషదాం సారసర్వస్వయోగం

యత్యేషుః శార్ఙ్గధన్వా సమజని జగతాం రక్షణే జాగరూకః |

మౌర్వీ దర్వీకరాణామపి చ పరివృడ్ఢః పూస్త్రయా సా చ లక్ష్యం

సోఽవ్యాదవ్యాజమస్మానశివభిదనిశం నాకినాం శ్రీపినాకః ||౨||

ఆతజ్ఞావేగహారీ సకలదివిషదామజ్ఞిపద్మాశ్రయాణాం

మాతజ్ఞాద్యుగ్రదైత్యప్రకరతనుగలద్రక్షధారాక్షధారః |

క్రూరః సూరాయుతానామపి చ పరిభవం స్వీయభాసా వితన్వన్

ఘోరాకారః కుఠారో దృఢతరదురితాఖ్యాటవీం పాటయేన్మః ||౩||

కాలారాతేః కరాగ్రే కృతవసతిరురఃశాణ తాతో రిపూణాం

కాలే కాలే కులాద్రిప్రవతనయయా కల్పితస్నుహలేపః |

పాయాన్మః పావకార్చిప్రసరసఖముఖః పాపహన్తా నితాన్తం

శూలః శ్రీపాదసేవాభజనరసజషాం పాలనైకాన్తశీలః ||౪||

దేవస్యాజ్ఞాశ్రయాయాః కులగిరిదుహితుర్నేత్రకోణప్రచార-

ప్రస్తారానత్యుదారాన్విపటిషురివ యో నిత్యమత్యాదరేణ |

ఆధత్తే భగ్గీతుఙ్గైరనిశమవయవైరన్తరణం సమోదం

సోమాపీడస్య సోఽయం ప్రదిశతు కుశలం పాణిరణః కురణః ||౫||

కణ్ఠప్రాన్తావసజ్ఞత్కనకమయమహాఘ్రికాఘోరఘోషైః

కణ్ఠారావైరకుణ్ఠైరపి భరితజగచ్చవాలాన్తరాలః |

చణ్ఠః ప్రోద్ధణ్ఠశ్శుభః కకుదకవలితోత్తుభ్గకైలాసశ్శుభః

కణ్ఠే కాలస్య వాహః శమయతు శమలం శాశ్వత్ శాక్యరేస్త్రః ||౬||

నిర్వృద్ధానామ్ముధారాపరిమళతరళీభూతలోలమ్బుపాలీరుజ్జ్యారైః
శబ్దారాద్రేః శిఖరశతదరీః పూరయన్పూరీమోషైః |
శార్ఙ్గః సోవర్ణశైలప్రతిమప్పుడువపుః సర్వవిఘ్నాపహర్తా
శర్వాణ్యః పూర్వసూనుః స భవతు భవతాం స్వస్తిదో హస్తివక్త్రః ||౭||

యః పుణ్యైర్దేవతానాం సమజని శివయాః క్లాఘ్యవీర్వైకమత్యా
యన్నామ్ని శ్రూయమాణే దితిజభటఘటా బీతిభారం భజన్తే |
భూయాత్సోఽయం విభూత్యై నిశితశరశిఖాపాటితక్రోఙ్గాశైలః
సంసారాగాధకూపోదరపతితసముత్తారకస్తారకారిః ||౮||

ఆరూఢః ప్రాడవేగప్రవిజితపవనం తుఙ్గతుఙ్గం తురఙ్గం
చైలం నీలం వసానః కరతలవిలసత్కాణ్డకోదణ్డదణ్డః |
రాగద్వేషాదినానావిధమ్మగపటలీభీతికృద్భూతభర్తా
కుర్వన్నాఖేటలీలాం పరిలసతు మనః కాననే మామకీనే ||౯||

అమ్బోజాభ్యాం చ రమ్భారథచరణలతాద్వన్వకుమ్భిన్త్రకుమ్బై-
ర్పిమ్పేనేన్దోశ్చ కమ్పారుపరి విలసతా విద్రుమేణోత్పలాభ్యామ్ |
అమ్బోదేనాపి సంభావితముపజనితాడమ్బరం శమ్బరారేః
శమ్బోః సంభోగయోగ్యం కిమపి ధనమిదం సంభవేత్సంపదే నః ||౧౦||

వేణీసాభాగ్యవిస్మాపితతపససుతాచారువేణీవిలాసాన్
వాణీనిర్దూతవాణీకరతలవిద్యతోదారవీణావిరావాన్ |
ఏణీనేత్రాన్తభక్తీనిరసననిపుణాపాఙ్గకోణానుపాసే
శోణాన్పాణానుదూడప్రతినవసుషమాకన్దలానిన్దుమౌలేః ||౧౧||

న్యతారమ్పేషు హస్తాహతమురజధిమీధిక్కుతైరత్యుదారై-
శ్చిత్రానన్దం విధత్తే సదసి భగవతః సన్తతం యః స నన్తీ |
చణ్డీశాద్యాస్తథాఽన్యే చతురగుణగణప్రీణితస్వామిసత్కా-
రోత్కర్షోద్యత్ప్రసాదాః ప్రమథపరివృధాః సన్తు సన్తోషిణో నః ||౧౨||

ముక్తామాణిక్యజాలైః పరికలితమహాసాలమాలోకనీయం
ప్రత్యుష్టానర్ధరత్నైర్దిశి దిశి భవనైః కల్పితైర్దిక్పతీనామ్ |
ఉద్యావైరద్రికన్యాపరిజనవనితామాననీయైః పరితం
హృద్యం హృద్యస్తు నిత్యం మమ భువనపతేర్దామ నోమార్దమౌలేః ||౧౩||

స్తమ్బైర్జమ్బూరిరత్నప్రవరవిరచితైః సంభృతోపాన్తభాగం
శుమ్భతోస్పానమార్గం శుచిమణినిచయైర్గుమ్పితానల్పశిల్పమ్ |
కుమ్బైః సంపూర్ణశోభం శిరసి సుఘటితైః శాతకుమ్బైరపజ్యైః
శమ్బోః సంభావనీయం సకలమునిజనైః స్వస్తిదం స్యాత్ప్రదా నః ||౧౪||

న్యస్తో మధ్యే సభాయాః పరిసరవిలసత్వాదపీఠాభిరామో
హృద్యః పాదైశ్చతుర్భ్యః కనకమణిమయైరుచ్చకైరుజ్జ్వలాత్మా |
వానోరత్నేన కేనాప్యధికమ్మదుతరేణాస్త్యతో విస్తుతశ్రీపీఠః
పీఠాభరం నః శమయతు శివయోః స్వైరసంవాసయోగ్యః ||౧౦||

ఆసీనస్యాధిపీఠం త్రిజగదధిపతేరజ్ఞీపీఠానుషక్తో
పాదోజాభోగభాజౌ పరిమ్మదులతలోల్లాసిపద్మాభిలేఖౌ |
పాతాం పాదాపుభౌ తౌ నమదమరకిరీటోల్లసద్పారుపీఠ-
శ్రేణీశోణాయమానోన్నత నఖదశకోద్భాసమానౌ సమానౌ ||౧౧||

యన్నాదో వేదవాచాం నిగదతి నిఖిలం లక్షణం పక్షికేతుర్-
లక్ష్మీసంభోగసౌఖ్యం విరచయతి యయోశ్చాపరే రూపభేదే |
శంభోః సంభావనీయే పదకమలసమాసఖతస్తుఖశోభే
మాజ్గల్యం నః సమగ్రం సకలసుఖకరే నూపురే పూరయేతామ్ ||౧౨||

అభ్యే శృణ్వారయోనేః సపది శలభతాం నేత్రవహ్నా ప్రయాతే
శత్రోరుద్ధృత్య తస్మాదిషుదియుగమధో న్యస్తమగ్రే కిమేతత్ |
శక్ష్మామిత్రం నతానామమరపరిషదామస్తరజ్కారయత్తత్-
సంఘాతం చారు జఙ్ఘాయుగమఖిలపతేరంహసా సంహరేన్నః ||౧౩||

జానుద్వన్వేన మీనధ్వజన్మవరసముద్గోపమానేన సాకం
రాజన్వౌ రాజరమ్భాకరికరకనకస్తమ్బసంభావనీయౌ |
ఊరూ గౌరీకరామ్భారుహసరససమామర్దనానన్దభాజౌ
చారూ దూరీక్రియేతాం దురితముపచితం జన్మజన్మాన్తరే నః ||౧౪||

ఆముక్తానర్షరత్నప్రకరకరపరిష్కృతకల్యాణకాశ్చీ-
దామ్నా బద్ధేన దుగ్ధద్యుతినిచయముషా చీనపట్టామ్పరేణ |
సంవీతే శైలకన్యాసుచరితపరిపాకాయమానే నితమ్పే
నిత్యం నర్మర్తు చిత్తం మమ నిఖిలజగత్స్వామినః సోమమౌలేః ||౧౫||

సన్ధ్యాకాలానురజ్యద్ధినకరసరుచా కాలదౌతేన గాఢం
వ్యానద్ధః స్నిగ్ధముద్ధః సరసముదరబద్ధేన వీతోపమేన |
ఉద్ధీప్తైః స్వప్రకాశైరుపచితమహిమా మన్మథారేరుదారో
మధ్యే మిథ్యార్థసప్రయజ్ మమ దిశతు సదా సఖతిం మఙ్గళానామ్ ||౧౬||

నాభీచక్రాలవాలాన్నవనవసుషమాదోహదశ్రీపరీతా-
దుద్ధచ్చస్త్రీ పురస్తాదుదరపథమతిక్రమ్య వక్షః ప్రయాస్త్రీ |
శ్యామా కామాగమార్థప్రకథనలిపివద్భాసతే యా నికామం

సా మాం సోమార్దమాల్ః సుఖయతు సతతం రోమవల్లిమతల్లి ||౨౨||

ఆశ్లేషేష్యద్రిజాయాః కరినకుచతటీలిప్తకాశ్మీరపజ్క-
వ్యాసగ్లాద్యదుద్యదర్కమృతిభిరుపచితస్పర్దముద్దామహ్వాద్యమ్ |
దక్షారాతేరుదూఢప్రతినవమణిమాలావలీభాసమానం
వక్షో విక్షోభితాఘం సతతనతిజషాం రక్షతాదక్షతం నః ||౨౩||

వామాజ్యే విస్ఫురన్త్యాః కరతలవిలసద్చారురక్షోత్పలాయాః
కాన్తాయా వామవక్షోరుహభరశిఖరోన్మర్దనవ్యరమేకం |
అన్యాంస్త్రీనపుయదారాన్వరపరశుమ్మగాలజ్కృతానిన్దుమోలేర్-
బాహూనాబద్ధహేమాభగదమణికటకానన్తరాలోకయామః ||౨౪||

సమ్మూన్తాయాః శివాయాః పతివిలయభియా సర్వలోకోపతాపాత్-
సంవిగ్నస్యాపి విష్ణోః సరభసముభయోర్వారణప్రేణాభ్యామ్ |
మద్యే త్రిశక్యవీయామనుభవతి దశాం యత్ర హాలాహలోష్మా
సోఽయం సర్వాపదాం నః శమయతు నిచయం నీలకణ్ఠస్య కణ్ఠః ||౨౫||

హృద్వైరద్రీన్త్రకన్యామ్మదుదశనపదైర్మూర్తితో విద్రుమశ్రీ-
రుద్ద్యోతన్త్యా నితాన్తం ధవళధవళయా మిశ్రితో దన్తకాన్త్యా |
ముక్తామాణిక్యజాలవ్యతికరసదృశా తేజసా భాసమానః
సద్యోజాతస్య దద్యాదధరమణిరసౌ సంపదాం సజ్జాయం నః ||౨౬||

కర్ణాలజ్కృరనానామణినికరరుచాం సజ్జయైరజ్యోతాయాం
వర్ణాయాం స్వర్ణపద్మోదరపరివిలసత్కర్ణికాసన్నిభాయామ్ |
పద్మత్యాం ప్రాణవాయోః ప్రణతజనహృదమ్బోజవాసస్య
శంభోర్నిత్యం నశ్చిత్తమేతద్విరచయతు సుఖే నాసికాం నాసికాయామ్ ||౨౭||

అత్యన్తం భాసమానే రుచిరతరరుచాం సజ్గమాత్సన్మణీనా-
ముద్యచ్ఛణ్డాంశుదామప్రసరనిరసన్సప్తదృష్టాపదానే |
భూయాస్తాం భూతయే నః కరివరజయినః కర్ణపాశావలమ్బే
భక్తాలీభాలసజ్జుజ్జనిమరణలిపేః కుణ్డలే కుణ్డలే తే ||౨౮||

యాభ్యాం కాలవ్యవస్థా భవతి తనుమతాం యో ముఖం దేవతానాం
యేషామాహుః స్వరూపం జగతి మునివరా దేవతానాం త్రయాం తామ్ |
రుద్రాణీవక్త్రపజ్యేరుహసతతవిహరోత్సుకేన్ద్రీవరేభీయ-
స్తేభ్యస్త్రీభ్యః ప్రణామాజ్ఞాలిముపరచయే త్రిక్షణస్యేక్షణేభ్యః ||౨౯||

వామం వామాజ్కృగాయా వదనసరసిజే వ్యావలద్వల్లభాయా
వ్యానమ్రేష్యన్యదన్యత్పునరలికభవం వీతనిశేషరౌక్యమ్ |

భూయో భూయోఽపి మోదాన్నిపతదతిదయాశీతలం చూతబాణే
దక్షారేరీక్షణానాం త్రయమపహరతాదాశు తాపత్రయం నః || 30 ||

యస్మిన్నర్ధేస్తుముగ్ధద్యుతినిచయతిరస్కారనిస్త్రకావౌ
కాశ్మీరక్షోదసజ్కల్పితమివ రుచిరం చిత్రకం భాతి నేత్రమ్ |
తస్మిన్నుల్లీలచిల్లీనటవరతరుణీలాస్యరజ్ఞాయమాణే
కాలారేః ఫాలదేశీ విహరతు హృదయం వీతచిన్తాన్తరం నః || 31 ||

స్వామిన్ గజ్ఞామివాణ్ణీకురు తవ శిరసా మామపీత్యర్థయన్తీం
ధన్యాం కన్యాం ఖరాంశోః శిరసి వహతి కింన్వేష కారుణ్యశాలీ |
ఇత్థం శబ్దం జనానాం జనయదతిఘనం కైశికం కాలమేఘ-
చ్ఛాయం భూయాదుదారం త్రిపురవిజయినః శ్రేయసే భూయసే నః || 32 ||

శ్రుగ్లోరాకల్పయోగ్యైః శిఖరివరసుతాసత్సవీహస్తలూనైః
సూనైరాబద్ధమాలావలిపరివిలసత్సోరభాకృష్ణభృగ్గమ్ |
తుఙ్గం మాణిక్యకాన్త్యా పరిహాసితసురావాసశైలేస్త్రుత్సభం
సజ్జం నః సజ్కటానాం విఘటయతు సదా కాఙ్కటికం కిరీటమ్ || 33 ||

వక్త్రాకారః కలశ్చీ జడతనురహమప్యజ్ఞీసేవానుభావా-
దుత్తంసత్వం ప్రయాతః సులభతరఘ్నాస్యన్దినశ్చన్త్రమౌలేః |
తత్సేవంతాం జనౌఘాః శివమితి నిజయాఽవస్థయైవ బ్రువాణం
వస్తే దేవస్య శంభోర్ముకుటసుఘటితం ముగ్ధపీయూషభానుమ్ || 34 ||

కాన్త్యా సంపుల్లమల్లీకుసుమధవళయా వ్యాప్య విశ్వం విరాజన్
వృత్తాకారో వితన్వన్ ముహూరపి చ పరాం నిర్వృతిం పాదభాజామ్ |
సానన్దం నన్దిదోష్టా మణికటకవతా వాహ్మమానః పురారేః
శ్వేతచ్ఛత్రాఖ్యశీతద్యుతిరపహరతాదస్తాపదా నః || 35 ||

దివ్యాకల్పేజ్జ్వలానాం శివగిరిసుతయోః పార్శ్వయోరాశ్రితానాం
రుద్రాణీసత్సవీనామతితరలకటాక్షాఞ్చల్లైరఞ్చితానామ్ |
ఉద్వేల్లద్వాహువల్లీవిలసనసమయే చామరాన్దోలనీనాముద్భూతః
కఙ్కణాలీవలయకలకలో వారయేదాపదో నః || 36 ||

స్వర్గోకఃసున్దరీణాం సులలితవపుషాం స్వామిసేవాపరాణాం
వల్గద్భూషాణి వక్త్రామ్బుజపరివిగలన్ముగ్ధగీతామృతాని |
నిత్యం నృత్యాన్యూషాసే భుజవిదుతిపదన్యాసభావావలోక-
ప్రత్యుద్యత్ప్రీతిమాద్యత్ప్రమథనటనటీదత్తసమ్భావనాని || 37 ||

స్థానస్తాప్త్యా స్వరాణాం కిమపి విశదతాం వ్యజ్ఞయన్మజ్జావీణా-

స్వానావచ్చిన్నతాలక్రమమమృతమివాస్వాద్యమానం శివాభ్యామ్ |
నానారాగాతిప్యద్యం నవరసమధురస్తోత్రజాతాను విద్ధం
గానం వీణామహర్షేః కలమతిలలితం కర్ణపూరాయతాం నః ||౩౮||

చేతో జాతప్రమోదం సపది విదధతీ ప్రాణినాం వాణినీనాం
పాణిద్వన్ద్వార్జజాగ్రత్సులలితరణితస్వర్ణతాలానుకూలా |
స్వీయారావేణ పాథోధరరపటనా నాదయన్తీ మయూరీ
మాయూరీం మన్దభావం మణిమురజభవా మార్జనా మార్జయేన్నః ||౩౯||

దేవేభ్యో దానవేభ్యః పితృమునిపరిషత్సిద్ధవిద్యాధరేభ్యః
సాధ్యేభ్యశ్చార్ణవేభ్యో మనుజపశుపతజ్ఞాతికీటాదికేభ్యః |
శ్రీకైలాసప్రయాగాస్త్వణవిటపిముఖాశ్చాపి యే సన్తి తేభ్యః
సవభ్యో నిర్విచారం నతిముపరచయే శర్వపాదాశ్రయేభ్యః ||౪౦||

ధ్యాయన్నిత్యం ప్రభాతే ప్రతిదివసమిదం స్తోత్రరత్నం పరేద్యః
కింవా బ్రూమస్తదీయం సుచరితమథవా కీర్తయామః సమాసాత్ |
సమ్పజ్ఞాతం సమగ్రం సదసి బహుమతిం సర్వలోకప్రియత్వం
సమ్ప్రప్యాయుఃశతాన్తే పదమయతి పరబ్రహ్మణో మన్మథారేః ||౪౧||

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య
శ్రీమద్బృహరాచార్యస్య కృతమ్
శివపాదాదికేశాన్తవర్ణనస్తోత్రం సంపూర్ణమ్ ||